

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA FINANSÓW¹⁾**

z dnia 2009 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków

Na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 8 lit. c ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223) zarządza się, co następuje:

§ 1.

W rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. U. Nr 235, poz. 1589 oraz z 2009 r. Nr 78, poz. 652) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 3:

a) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Rezerwy celowe na ryzyko związane z pozabilansowymi ekspozycjami kredytowymi Banku Gospodarstwa Krajowego wynikającymi z gwarancji lub poręczeń portfela kredytowego, o którym mowa w art. 128b ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe, udzielonych w ramach realizacji programów rządowych oraz z gwarancji i poręczeń udzielonych ze środków Krajowego Funduszu Poręczeń Kredytowych oraz Funduszu Poręczeń Unijnych, zlikwidowanych na podstawie ustawy z dnia 2 kwietnia 2009 r. o zmianie ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne, ustawy o Banku Gospodarstwa Krajowego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 65, poz. 545), Bank Gospodarstwa Krajowego tworzy, aktualizuje co do wysokości oraz rozwiązuje najpóźniej w ostatnim dniu pierwszego miesiąca po zakończeniu kwartału, według danych na koniec kwartału.”,

b) dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

„6. Rezerwy celowe na ryzyko, o których mowa w ust. 5, tworzy się, aktualizuje co do wysokości oraz rozwiązuje z wyłączeniem ekspozycji wynikających z poręczeń zobowiązań studentów z tytułu udzielonych kredytów w rozumieniu ustawy z dnia 17 lipca 1998 r. o pożyczkach i kredytach studenckich (Dz. U. Nr 108, poz. 685, z późn. zm.²⁾).”;

¹⁾ Minister Finansów kieruje działem administracji rządowej - finanse publiczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów (Dz. U. Nr 216, poz. 1592).

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2000 r. Nr 48, poz. 550, z 2004 r. Nr 146, poz. 1546 i Nr 152, poz. 1598 oraz z 2005 r. Nr 23, poz. 187 i Nr 164, poz. 1365.

2) w załączniku nr 1 do rozporządzenia w cz. I:

a) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Pozabilansowe ekspozycje kredytowe Banku Gospodarstwa Krajowego wynikające z gwarancji lub poręczeń portfela kredytowego, o którym mowa w art. 128b ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe, udzielonych w ramach realizacji programów rządowych oraz z gwarancji i poręczeń udzielonych ze środków Krajowego Funduszu Poręczeń Kredytowych oraz Funduszu Poręczeń Unijnych, zlikwidowanych na podstawie ustawy z dnia 2 kwietnia 2009 r. o zmianie ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne, ustawy o Banku Gospodarstwa Krajowego oraz niektórych innych ustaw, klasyfikuje się na podstawie klasyfikacji ekspozycji kredytowych objętych gwarancją lub poręczeniem dokonanej przez banki, które posiadają ekspozycje kredytowe objęte gwarancją lub poręczeniem.”,

b) dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

„6. Klasyfikacji, o której mowa w ust. 5, dokonuje się z wyłączeniem ekspozycji wynikających z poręczeń zobowiązań studentów z tytułu udzielonych kredytów w rozumieniu ustawy z dnia 17 lipca 1998 r. o pożyczkach i kredytach studenckich.”.

§ 2.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER FINANSÓW

UZASADNIENIE

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 2 kwietnia 2009 r. o zmianie ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne, ustawy o Banku Gospodarstwa Krajowego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 65, poz. 545), która wprowadziła możliwość wykorzystywania poręczeń i gwarancji dla zabezpieczania ryzyka finansowania oraz realizacji projektów służących rozwojowi sektora małych i średnich przedsiębiorstw i/lub ułatwiających wykorzystywanie środków pomocy unijnej zostało przygotowane rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 15 maja 2009 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. U. Nr 78, poz. 652). Krótki czas obowiązywania ww. rozporządzenia ujawnił, że nie jest możliwe zastosowanie przez Bank Gospodarstwa Krajowego zmienionych przepisów w praktyce, co wynika z charakteru portfela BGK, który miałby zostać objęty modelem ryzyka kredytowego oraz zasad współpracy z bankami w ramach realizacji przez BGK obowiązków wynikających z odrębnych ustaw lub programów rządowych. Została zatem przygotowana nowelizacja rozporządzenia.

Projektowane rozporządzenie w § 1 pkt 1 lit. a umożliwia wyznaczenie poziomu rezerw celowych dla ekspozycji wynikających z gwarancji lub poręczeń portfela kredytowego, o którym mowa w art. 128b ust. 2 pkt 1 ustawy – Prawo bankowe, dla których nie nastąpiła wypłata, na zasadzie portfelowej, w terminie umożliwiającym ich tworzenie, aktualizację oraz rozwiązywanie przez BGK po otrzymaniu odpowiednich danych od banków.

Dla ekspozycji wynikających z gwarancji i poręczeń udzielonych ze środków Krajowego Funduszu Poręczeń Kredytowych oraz Funduszu Poręczeń Unijnych, zlikwidowanych na podstawie ustawy z dnia 2 kwietnia 2009 r. o zmianie ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne, ustawy o Banku Gospodarstwa Krajowego oraz niektórych ustaw, proponuje się wyznaczenie poziomu rezerw celowych w odniesieniu do jednostkowych ekspozycji na podstawie klasyfikacji ekspozycji kredytowych objętych gwarancją lub poręczeniem dokonanej przez banki. W przypadku środków FPU i KFPK, z uwagi na obowiązujące umowy z bankami kredytującymi, nowe przepisy będą miały zastosowanie zarówno do poręczeń portfelowych, jak i udzielanych na podstawie każdorazowej decyzji BGK. Na podstawie umów o współpracy banki poinformują BGK o swojej klasyfikacji ekspozycji.

Propozycje zmian rozporządzenia Ministra Finansów nie będą dotyczyły rezerw celowych tworzonych na ryzyko związane z pozabilansowymi ekspozycjami kredytowymi Banku Gospodarstwa Krajowego wynikającymi z gwarancji lub poręczeń udzielanych w trybie indywidualnym w ramach realizacji programów rządowych. W odniesieniu do tych produktów, BGK będzie posiadać wszystkie informacje do oceny i monitorowania ryzyka w ujęciu jednostkowym.

Propozycja w § 1 pkt 1 lit. b projektu zakłada także wyłączenie spod obowiązku tworzenia rezerw celowych ekspozycji wynikających z poręczeń spłaty kredytów studenckich udzielonych zgodnie z przepisami ustawy z dnia 17 lipca 1998 r. o pożyczkach i kredytach studenckich (Dz. U. Nr 108 poz. 685, z późn. zm.). Powyższe wynika z zasad funkcjonowania systemu poręczeń kredytów studenckich, zgodnie z którymi BGK nie ponosi ryzyka z tytułu udzielanych poręczeń kredytów studenckich. Roszczenia banku kredytującego z tytułu poręczenia spłaty kredytu mogą być zgłaszane wyłącznie w okresie ważności poręczenia. Doświadczenie BGK wskazuje na niewielką „szkodowość” tego produktu – 0,049% (udział wypłaconych poręczeń w poręczeniach udzielonych). Należy przy tym wskazać na malejące wykorzystanie poręczeń w zakresie kredytów studenckich. Według danych BGK w ostatnich

czterech latach akademickich liczba zawartych przez banki umów na kredyty studenckie spadła z 23.949 do 12.329. Należy wskazać, że aktywne umowy kredytowe znajdują się w portfelach 10 banków, przy czym tylko 4 z nich udzielają nowych kredytów. BGK dokonuje realizacji poręczenia poprzez przekazanie środków na rachunek banku kredytującego. Zgodnie z § 15 ust. 8 i 9 oraz § 16 ust. 6 *rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 października 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad, trybu i kryteriów udzielania, spłacania oraz umarzania kredytów i pożyczek studenckich oraz warunków i trybu rozliczeń z tytułu pokrywania odsetek należnych bankom od kredytów studenckich* (Dz. U. Nr 186, poz. 1371, z późn. zm.) w przypadku braku prawnych możliwości dochodzenia przez BGK roszczeń wynikających z tytułu zrealizowanego poręczenia kredytu - spłatę kredytu objętego poręczeniem umarza się. Umorzeń kredytu dokonuje minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego na wniosek BGK. Bank Gospodarstwa Krajowego przekazuje ze środków Funduszu Pożyczek i Kredytów Studenckich na rachunek KFPK (po likwidacji KFPK na rachunek BGK) środki odpowiadające kwocie umorzonego kredytu.

Ponadto projektowane zmiany zostały uwzględnione w odpowiednich przepisach załącznika nr 1 w cz. I (§ 1 pkt 2 projektu).

Projektuje się, że nowelizacja rozporządzenia wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia (§ 2).

Projektowane rozporządzenie jest zgodne z prawodawstwem Unii Europejskiej.

Projektowane rozporządzenie nie wymaga uzyskania opinii Europejskiego Banku Centralnego ze względu na to, że jego zakres przedmiotowy nie jest blisko związany z zadaniami EBC oraz z uwagi na to, że projektowana regulacja nie wywiera istotnego wpływu na stabilność instytucji i rynków finansowych.

Projekt rozporządzenia, stosownie do przepisu art. 5 *ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa* (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.), zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny

Projektowane rozporządzenie oddziałuje na podmioty gospodarcze należące do sektora finansowego, tj. banki. Przyjęcie proponowanych zmian zasad tworzenia rezerw celowych, w stosunku do sytuacji, jaka istniała przed dniem 15 maja 2009 r., nie będzie miało wpływu na koszty działalności Banku Gospodarstwa Krajowego oraz banków korzystających z gwarancji i poręczeń BGK w zakresie objętym projektowanymi zmianami. Proponowane zmiany zasad tworzenia rezerw celowych z tytułu gwarancji lub poręczeń portfela kredytowego i posłużenie się przez BGK klasyfikacją kredytobiorców dokonaną przez banki nie będą miały wpływu na poziom ryzyka udzielanych przez BGK gwarancji.

Konsultacje społeczne

Projekt rozporządzenia został przygotowany przez Ministerstwo Finansów w uzgodnieniu z Bankiem Gospodarstwa Krajowego. W ramach konsultacji społecznych projekt zostanie przekazany do opinii instytucjom zrzeszającym przedstawicieli banków i innych instytucji finansowych, w tym do Związku Banków Polskich, Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A., Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, Krajowego Związku Banków Spółdzielczych, Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, Stowarzyszenia Księgowych w Polsce, a także Narodowego Banku Polskiego.

Uzgodnienia zewnętrzne

Projekt rozporządzenia zostanie zaopiniowany pod względem oceny skutków regulacji przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów, a także Rządowe Centrum Legislacji, Komisję Nadzoru Finansowego oraz Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej.

Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje powstania dochodów i wydatków budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Wpływ regulacji na rynek pracy

Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje zmian na rynku pracy.

Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Wejście w życie rozporządzenia nie ma bezpośredniego wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość. Wprowadzenie rozwiązań, zaproponowanych w projekcie rozporządzenia, doprowadzi do racjonalizacji czynności administracyjnych niezwiązanych bezpośrednio z obsługą kredytu, wykonywanych przez banki korzystające z poręczeń BGK w zakresie objętym projektowanymi zmianami, co poprzez ułatwienie dostępu do tego rodzaju zabezpieczeń może mieć wpływ przede wszystkim na zwiększenie zaangażowania banków w kredytowanie.

Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Wejście w życie rozporządzenia nie wpłynie na sytuację i rozwój regionalny.

Źródła finansowania

Zakres przedmiotowy rozporządzenia (rachunkowość) jest neutralny z punktu widzenia obciążeń budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Wstępna ocena zgodności z prawem Unii Europejskiej

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w przepisach dotyczących sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. z 2002 r. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).